

Kohta	Kommentti	Lausunnon antaja	Traficom
1.1	“Lisäksi määräystä sovelletaan yli 250 g painavien lennokkien lennättämiseen Suomessa lennökkikerhojen toiminnassa.” Ehdotetaan muutettavaksi muotoon: “Lisäksi määräystä sovelletaan lennokkien lennättämiseen Suomessa lennökkikerhojen toiminnassa.” Dronetoimikunta ehdottaa että tulevasta ilmailumääräyksestä jätetään pois 250g raja. Alle 250g painavat lennokit säädeltäisiin EU asetuksen mukaan ja tämä alentaa näiden lentokorkeuden 120 metriin. Väärinymmärrysten estämiseksi olisi selkeämpää että kaikessa lennökkikerhojen puitteissa tapahtuvassa toiminnassa olisi sama korkeusraja.	Suomen Ilmailuliitto ry (SIL), Dronetoimikunta	Kommentti on aiheellinen. EU-asetuksen 2019/947 soveltamiselle ei ole määritetty vähimmäispainorajaa, eikä ole tarkoituksenmukaista että kaikkein kevyimmät ja siten lähtökohtaisesti vähiten riskiä aiheuttavat lennokit päätyisivät suoraan EU-asetuksen alaisuuteen ilman siirtymäaikaa. Tämän vuoksi uudistettavasta määräyksestä poistetaan aiemmassa määräyksessä ollut teksti "yli 250 g painavien".
4.11 ja yleinen kommentti	Vapaastilentävien lennokkien säädökset ovat Suomen Avaruustutkimusseuran (Ry) kannalta hyvin määritelty, emmekä näe muutostarpeita. Sillä oletuksella, että siirtymäaikana toimintaa voidaan jatkaa täysin OPS M1-32:n pohjalta ilman EASA:n open-kategorian rajoituksia, Suomen Avaruustutkimusseuralla ei ole muutostoiveita määräykseen. Määräysluonnoksen vapaasti lentävän lennokin määritelmä sekä kohta 4.11 esitetystä muodossa mahdollistavat toimintamme jatkamisen siirtymäajalla.	Suomen Avaruustutkimusseura ry	Traficom kiittää kommentista.
3.1.12 c, 4.9	Sotilasilmailun viranomaisyksikkö esittää muutosta määräyksen kohtiin 3.1.12 c sekä 4.9. Lennätyskorkeuden on oltava alle 120 metriä maan tai veden pinnasta... Perustelut: Sotilasilmailussa mittarilentosääntöjen mukaan alin estevarakorkeus on 150 metriä, mikä on sama kuin siviili-VFR-ilma-aluksen alin lentokorkeus. Sotilasilmailun VFR-lentotoiminnassa voidaan lentää	Sotilasilmailun viranomaisyksikkö	Lennätyskorkeus voidaan asettaa 120 metriin tietyillä UAS-ilmatilavyöhykkeillä tarpeen mukaan. Muilla alueilla on lähtökohtaisesti tarkoitus, että toiminnastaan ilmoituksen tehneet miehittämättömien ilma-alusten käyttäjät sekä lennokkiharrastajat voisivat EU-asetuksen 2019/947 21 artiklassa tarkoitettuna siirtymäaikana, jolloin toimintaan vielä sovelletaan kansallista sääntelyä, jatkaa toimintaansa samoin ehdoin kuin aiemminkin eli noudattaen 150 metrin maksimikorkeutta. EU-asetuksen 2019/947 mukainen siirtymäaika päättyy ilmoituksen tehneille miehittämättömien ilma-alusten käyttäjille 31.12.2021 ja lennokkiharrastajille 31.12.2022, minkä jälkeen toiminta siirtyy asetuksen mukaiseksi (muun kuin val-

	myös tätä alemmalla lentokorkeudella. Sotilasilmailulle on tyypillistä siviili-ilmailua suurempien lentonopeuksien noudattaminen alhaisilla lentokorkeuksilla. Sotilasilmailussa noudatettavat lentonopeudet saattavat asettaa kauko-ohjaajalle haasteita suihkumoottorisen sotilasilma-aluksen havaitsemiseen ja väistämistarpeen arvioimiseen ajoissa.		tion miehittämättömän ilmailun osalta) ja siitä lähtien noudatetaan 120 metrin enimmäiskorkeutta.
Yleinen kommentti	Muutetun määräyksen on tarkoitus tulla voimaan hetken jälkeen, kun uuden EASA-asetuksen (EU) 2018/1139 edellyttämät ilmailulainsäädännön muutokset ovat tulleet voimaan. Sotilasilmailun turvallisuus on huomiotava UAS-ilmatilaa suunniteltaessa yhteistoimintalentoasemien läheisyyteen. Sotilasilmailun turvallisuuden näkökulmasta on tärkeää, että määräystä ei oteta käyttöön ennen kuin UAS-ilmatila saadaan perustettua.	Sotilasilmailun viranomaisyksikkö	Tarvittavat UAS-ilmatilavyöhykkeet tullaan määrittelemään vähintään Traficomien päätöksillä siihen mennessä kun määräyksen OPS M1-32 muutos tulee voimaan. Erillinen määräys ilmatilavyöhykkeistä annetaan todennäköisesti kevään 2021 ilmatilapaketin yhteydessä.
Yleinen kommentti	ANS Finland on tutustunut ilmailumääräyksen OPS M1-32 luonnokseen ja kommentoi seuraavaa: - ANS Finlandia on lähestytty yksittäisten toimijoiden toimesta koskien menettelyitä lentoaseman läheisyydessä lennättäjän hallinnasta karanneista RPAS:eista (mm. ilmoittaminen ATS-elimelle). ANS Finland toteaa, että Liikenne- ja viestintäviraston tulisi arvioida, onko tarpeen luoda menettelyt, joilla em. tapausten riskit miehitetulle ilmailulle voidaan minimoida. ANS Finlandin näkemyksen mukaan ko. menettelyiden tulee olla valtakunnallisia ja ilmailumääräyksessä OPS M1-32 määriteltyjä.	ANS Finland	Ilmoittamismenettelyjen ja muiden tarvittavien menettelyjen määrittely on sinänsä aiheellista niitä tilanteita varten, joissa miehittämätön ilma-alus on karannut lennättäjän hallinnasta lentoaseman läheisyydessä. Niitä ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista määritellä määräyksessä OPS M1-32, koska se tulee olemaan voimassa vain määräaikaista yhden vuoden ajan (ja sen jälkeen toisen vuoden lennokkiharrastajia varten). Määräys kattaa EU-asetuksen 2019/947 21 artiklan mukaisen siirtymäajan, minkä jälkeen toiminta siirtyy EU-sääntelyn alaiseksi. Tämän jälkeen kansallinen määräys tulee koskemaan yksinomaan valtion miehittämätöntä ilmailua. Sen sijaan ilmoitus- ja vastaavat menettelyt voidaan määrittää asianomaista UAS-ilmatilavyöhykettä koskevissa ehdoissa.